

Ilmanlaadun seurannan jatkaminen vuosina 2024 - 2028

Viranomaislautakunta 21.02.2023 § 8
1122/11.05.00/2022

Valmistelija

ympäristönsuojelupäällikkö Matti Nousiainen, puh. 044 740 1422

Viranomaislautakunnan 18.10.2022 tekemään ympäristönsuojelutulosalueen vuoden 2023 talousarvioehdotukseen ja vuosien 2024 – 2025 taloussuunnitelmaehdotukseen sisältyy ilmanlaadun seurannan jatkaminen yhteistyössä alueen toiminnanharjoittajien ja Kuopion kaupungin kanssa. Kunnanvaltuusto on hyväksynyt talousarvion 2023 ja vuosien 2024-2025 taloussuunnitelman 19.12.2022.

Kuluvana vuonna ilmanlaadun mittausasema on sijoitettuna kirkonkylän keskuskortteliin Sorakujalle. Asema oli samalla sijoituspaikalla myös vuonna 2022. Aiemmin ilmanlaatua on mitattu kirkonkylässä Sorakujalla vuosina 2003-2004, 2006 ja 2018 ja Sulkavanniityllä vuonna 2021. Vuorelassa ilmanlaatua on mitattu vuosina 2008-2009 ja 2020. Yara Suomi Oy:n Siilinjärven toimipaikan ilmapäästöjen vaikutuksia on mitattu kaivosalueita ympäröivillä alueilla eri mittauspaikoilla vuosina 2006, 2012 ja vuodesta 2016 alkaen jatkuvasti.

Siilinjärven ilmanlaatumittaukset ovat osa Kuopion kaupungin alueellisten ympäristönsuojelupalvelujen ylläpitämää ilmanlaadun mittausverkkoa. Ilmanlaatuasetusten 79/2017 ja 113/2017 mukaan ilmanlaadun seurantarve on arvioitava vähintään viiden vuoden välein. Ilmanlaadun seurantarve Kuopiossa ja Siilinjärvellä on arvioitu vuonna 2015 tehdyssä seurantasuunnitelmassa, joka kattoi vuodet 2016-2020. Nykyisten mittausten mittaustarve vuosille 2021-2023 on arvioitu ilmanlaadun tarkkailusopimuksen hyväksymisen yhteydessä.

Aeri Oy on laatinut Kuopion kaupungin alueellisten ympäristönsuojelupalvelujen toimeksiannosta ilmanlaadun tarkkailusuunnitelman Kuopiolle ja Siilinjärvelle vuosiksi 2024 – 2028 (suunnitelma liitteenä). Suunnitelmassa tarkastellaan Kuopion ja Siilinjärven ilmanlaadun kehitystä mittaustulosten ja tehtyjen leviämisselvitysten perusteella, ilman epäpuhtauksien päästöjä sekä nykyistä ilmanlaatua suhteessa ilmanlaadun ohje-, raja- ja tavoitearvoihin. Seurantasuunnitelmassa esitetään tarkastelujen perusteella Siilinjärvelle ilmanlaadun seurantamittauksia vuosina 2024-2028 seuraavasti:

- hengitettävien hiukkasten ja pienhiukkasten mittaukset jatkuvatoimisesti kirkonkylän keskuskorttelissa Sorakujan mittausasemalla. Sorakujan mittaustulokset edustavat pitoisuuksia Siilinjärven kuormitetuimmassa taajamassa liikenneympäristössä. Sorakujan mittaustulokset edustavat riittävällä tarkkuudella myös hiukkaspitoisuuksia Vuorelan taajaman kuormitetuimmissa osissa.
- hengitettävien hiukkasten ja pienhiukkasten mittauksia Yara Suomi Oy:n louhos-, rikastushiekka- ja teollisuusalueen ympäristössä nykyiseen tapaan suuntaa antavina kahdella mittausasemalla. Toiseksi asemaksi esitetään Mustin nykyistä asemaa, joka sijaitsee rikastushiekka-alueen pohjoispäässä, missä todennäköisyys pölyepisodeille arvioidaan suurimmaksi ja missä yksittäisiä episodeja on havaittu nykyisissä mittauksissa. Toinen mittausasema voi olla kiertävä, niin että se paikallaan aina 1-2 vuotta.

- typpidioksidin mittausta Sorakujalla kampanjaluonteisesti vuoden pituisia mittauksina esimerkiksi vuosina 2025 ja 2028. Sorakujan mittaustulokset edustavat pitoisuuksia Siilinjärven kuormitetuimmassa taajamassa liikenneympäristössä. Sorakujanmittaustulokset edustavat riittävällä tarkkuudella myös typpidioksidipitoisuuksia Vuorelan taajaman kuormitetuimmissa osissa.
- rikkidioksidin ja pelkistyneiden rikkihydrideiden mittausta Yara Suomi Oy:n rikkihappotehtaan ilmanlaatuvaikutusten arvioimiseksi Rannan alueella vuonna 2026.

Seurantasuunnitelmassa suositellaan, että Kuopion ja Siilinjärven leviämismallilaskelmat päivitetään vuonna 2026 tai 2027. Viimeisin laajempi leviämismallilaskelma Kuopioon ja Siilinjärvelle on valmistunut vuonna 2020. Se on kattanut energiantuotannon ja teollisuuden, tieliikenteen ja kiinteistökohtaisen lämmityksen päästöjen aiheuttamat hengitettävien hiukkasten, pienhiukkasten ja typpidioksidin pitoisuuksien mallinnuksen. Mallinnukseen liittyy epävarmuutta erityisesti tieliikenteen päästöjen osalta, koska autojen päästöjen kehitys on arvioitu selvityksessä suhteellisen konservatiiviseksi.

Päätöksen vaikutusten ennakoarviointi: Ilmanlaadun seuranta (mittaukset ja selvitykset) antavat pohjatietoa maankäytön suunnitteluun ja ovat osaltaan edistämässä elinympäristön hyvinvointia.

Päätösehdotus Viranomaislautakunta hyväksyy osaltaan vuosien 2024 - 2028 ilmanlaadun seurantasuunnitelman Siilinjärveä koskien. Seurantaan varattavat määrärahat hyväksytään vuosittain talousarvion käsittelyn yhteydessä.

Päätös Hyväksyttiin.
